

Deveta mednarodna olimpijada iz jezikoslovja
Pittsburgh (Združene države Amerike), 24.–31. julij 2011

Naloge individualnega tekmovanja

Naloga št. 1 (20 točk). Podane so glagolske oblike jezika menomini ter njihovi prevodi v slovenščino:

kewāpeqtaq	mi ₁₊₂ začenjamo
kawāham	on podira to z orodjem
nepītohnæm	jaz prihajam sem
kēskenam	on prelomi to z roko
pahkāsam	on odseka to
kekātohnæq	mi ₁₊₂ gremo ven
pītenam	on daje to sem
kewāpānæhkæq	mi ₁₊₂ začenjamo kopati
tawāsam	on seka luknjo v to
nekātahan	jaz izruvam to z orodjem
pāhkaham	on odpira to z orodjem (z dvigovanjem pokrova ali odpiranjem vrat)
kekēskahtæq	mi ₁₊₂ pregriznemo to
wackōhnæw	on hodi okoli
newāckesan	jaz sekam okoli tega
ketānam	on vzema to ven z roko
ketāwahtæq	mi ₁₊₂ grizemo, izjedamo luknjo v to
wāpohnæw	on začenja hoditi
nekāweqtam	jaz se ulegam
pāhkeqtaw	on se odpira
kepītahtæq	mi ₁₊₂ prihajamo jedoč to; mi ₁₊₂ prinašamo to v ustih
nekāwāhpem	jaz padam od smeha

(a) Prevedi v slovenščino: **kekēskahtæq**, **nepāhkenan**, **wāpāhpew**. Če v nekaterih primerih misliš, da je možen več kot en prevod, napiši vse.

(b) Prevedi v menomini:

- jaz začenjam to jesti
- mi₁₊₂ polagamo to z roko
- on koplje luknjo
- on gre ven

△ Indijanci menomini živijo v zvezni državi Wisconsin, ZDA. Pleme ima 5 000–10 000 ljudi, vendar istoimenski jezik algonške družine govori samo nekaj deset najstarejših med njimi, čeprav zadnje čase poskušajo razširiti njegovo poučevanje in uporabo.

»mi₁₊₂« = 'mi z vami'. **æ** je odprti *e*, **c** = *č*, **q** je soglasnik (tako imenovani glotalni ali glasilčni zapornik). Oznaka »⁻« pomeni dolžino samoglasnika.

—*Ivan Deržanski*

Naloga št. 2 (20 točk). Podane so besede iz ferskega jezika, zapisane v običajnem pravopisu in v fonetični transkripciji, ter njihovi prevodi v slovenščino:

<i>bøga</i>	?	ptica ženskega spola
<i>deyði</i>	[dɛiji]	(jaz) ubijem
<i>eyður</i>	[ɛijur]	bogastvo
<i>glaða</i>	[glɛava]	orkan
<i>gleða</i>	[glɛ:a]	(oni) osrečujejo
<i>gløður</i>	[glø:vur]	ogljje
<i>hugi</i>	[hu:wi]	pamet
<i>knoðar</i>	?	(on) mesí
<i>koyla</i>	[kɔila]	razpoka
<i>kvøða</i>	?	(oni) pojejo
<i>lega</i>	[le:va]	postelja
<i>logi</i>	[lo:ji]	plamen
<i>løgur</i>	?	tekočina
<i>móða</i>	[mɔuwa]	pena pri kuhanju mesa ali ribe
<i>mugu</i>	[mu:wu]	(oni) morajo
<i>plága</i>	?	težava
<i>ráði</i>	[rɔa:ji]	(jaz) svetujem
<i>rúma</i>	[rɔuma]	(oni) vsebujejo
<i>røða</i>	[rø:a]	(oni) govorijo
<i>skaði</i>	?	škoda
<i>skógur</i>	[skɔuwur]	gozd
<i>spreiða</i>	[spraija]	(oni) raztresajo
<i>søga</i>	[sø:va]	zgodba
<i>tegi</i>	[te:ji]	molči!
<i>toygur</i>	?	požirek
<i>tregar</i>	[tre:ar]	(on) poškoduje
<i>trúgi</i>	?	naj (on) ogroža
<i>vágur</i>	[vɔavur]	zaliv
<i>vegur</i>	[ve:vur]	(on) dviguje
<i>viður</i>	[vi:jur]	les
<i>viga</i>	[vi:ja]	(oni) tehtajo
<i>øga</i>	[ø:a]	(oni) strašijo

(a) Izpolni prazna mesta.

(b) Opiši pravila, ki si jih uporabil(a).

⚠ Ferščina spada v severno podskupino germanskih jezikov. Govori ga približno 48 000 ljudi na Ferskih otokih in drugje.

V transkripciji [j] = *j*, [w] = *v* v besedi *mavrah*; [ɛ], [ɔ], [ø], [ɹ] so samoglasniki. Oznaka »:« pomeni dolžino samoglasnika.

—Aleksandr Piperski

Naloga št. 3 (20 točk). Podane so besedne zveze v jeziku vai ter njihovi prevodi v slovenščino:

kàíě á lèndéě	ladja od moškega
kòánjà-lèṅě fǎ	oče od orliča
gbòmùě á nyìmìě	kača od ribe
kàíě kǎfǎ	rama od moškega
nyìmì jǎṅě á gbòmù-lèndèě	čoln od dolge kače
mùsú jǎṅě lǒ̀- kài	brat od visoke ženske
nyìmì kúndúě já	oko od kratke kače
kòánjà lǒ̀ě kènji	krepelj od majhnega orla
kándò jǎṅě	visoko nebo

(a) Prevedi v slovenščino:

mùsúě á gbòmùě; léṅ kúndúě á nyìmìě; gbòmù-lèndè kúndúě.

(b) V besedni zvezi jezika vai **kándò-lèndé lǒ̀ě** je napaka. Popravi jo in prevedi besedno zvezo v slovenščino.

(c) Prevedi v vai:

kača od orla; oko od majhnega otroka;
sestra od visokega moškega; majhna kačica.

⚠ Jezik vai spada v centralno skupino jezikovne družine mande. Govori ga približno 105 000 ljudi v Liberiji in Sierra Leone.

ny in **ṅ** sta soglasnika; **ɛ** in **ɔ** sta samoglasnika. Oznake »´«, »`« in »˘« pomenijo tone.

—Olga Kuznecova

Naloga št. 4 (20 točk). Podane so besede iz jezika nahuatl ter njihovi prevodi v slovenščino v naključnem vrstnem redu:

acalhuah, achilli, atl, callah, calhuah, chilatl, chilli, colli, coltzintli, conehuah, conehuahcapil, conetl, oquichconetl, oquichhuah, oquichtotoltzintli, tehuah, tetlah, totoltetl

voda, otrok, gospodar hiše, vodni poper, spoštovani puran, mati, vas, poprova voda, dedek/prednik, kamnito področje, deček, lastnik kamenja (= prebivalec kamnitega področja), čili paprika, puranovo jajce, lastnik kanuja, mamica, žena, spoštovani dedek/prednik

(a) Ugotovi prave povezave.

(b) Prevedi v nahuatl: hiša, kamen, lastnik vode, spoštovani moški/mož.

(c) Prevedi v slovenščino: *cacahuatl, cacahuatetl, cacahuaatl, cacahuahuah*.

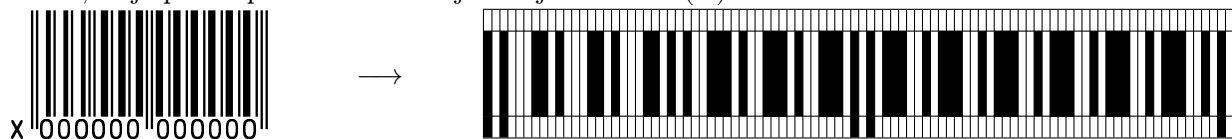
⚠ Klasična nahuatlščina je bila jezik azteškega cesarstva v Mehiki.

c = **qu** = *k*, **ch** = *č*, **hu** = *v* v besedi *mavrah*, **tl** in **tz** sta soglasnika.

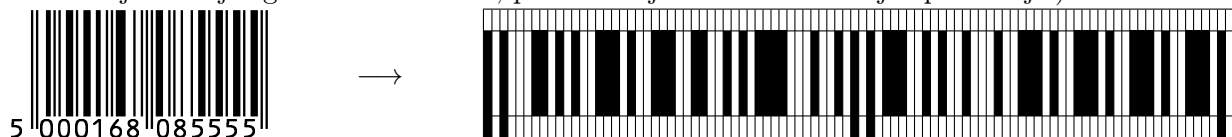
Vodni poper (*Polygonum hydropiper*) je divja rastlina. Poprova voda je azteška pijača, ki vsebuje čili papriko.

—Ljudmila Fjodorova

Naloga št. 5 (20 točk). Jezik črtnih kod EAN-13 (ali GTIN-13) se uporablja v skoraj vsaki državi na svetu, vendar ga nihče ne govori. Ima 10 glavnih narečij (podkod), vendar v tej nalogi ne gre za podkodo 0, ki je pravzaprav enaka starejšemu jeziku UPC(A).

To ni črtna koda: pripada neki možni podkodi kode EAN-13, ki ni v uporabi. (Na desni strani je povečava strojno berljivega dela črtna koda, preslikana je na mrežo za lažje opazovanje.)

To je črtna koda: pripada podkodi 5. Ta črtna koda pripada zavoju piškotov iz Velike Britanije, številka se začne s kodo države oziroma sistemsko številko za Veliko Britanijo, ki je 50. Običajno prvi del kode (5-000168) označuje proizvajalca, drugi del (08555) pa izbere proizvajalec in označuje izdelek. Zadnja številka je vedno kontrolna vsota.

Tukaj je še nekaj sistemskih številk:

20–29	funkcije v trgovini	539	Irska	84	Španija
30–37	Francija	64	Finska	978	ISBN (knjige)
40–44	Nemčija	73	Švedska	??	Norveška

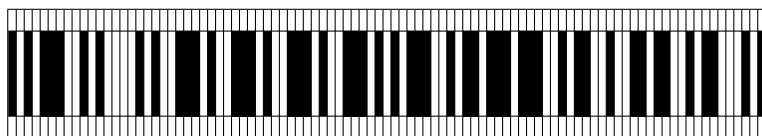
(a) Tukaj je nekaj dejstev o črtnih kodah A–I v poljubnem vrstem redu. K vsakemu dejstvu pripiši črko ustrezne kode in odgovori na morebitna ostala vprašanja:

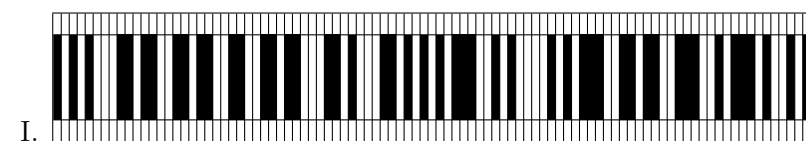
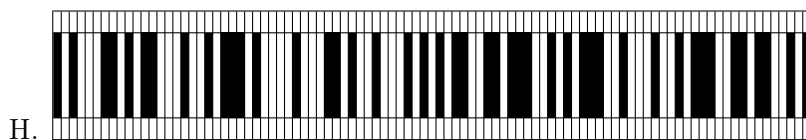
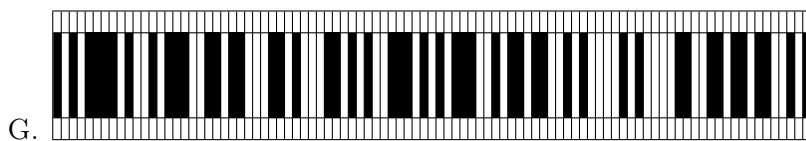
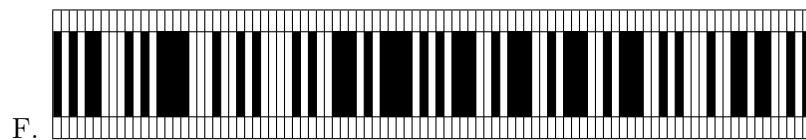
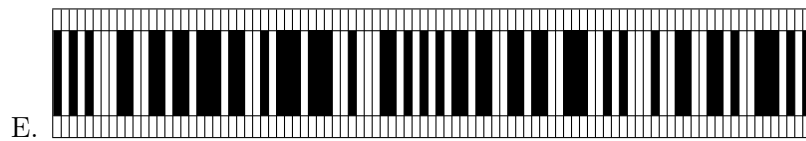
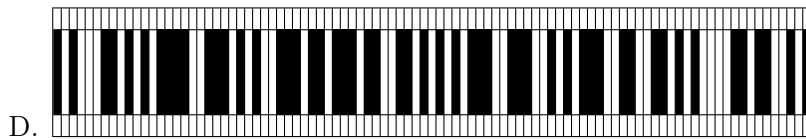
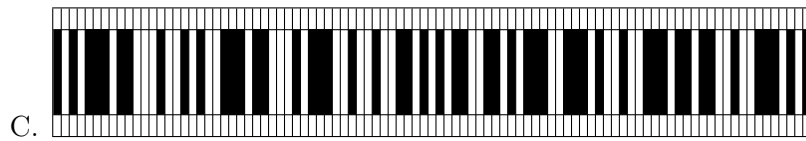
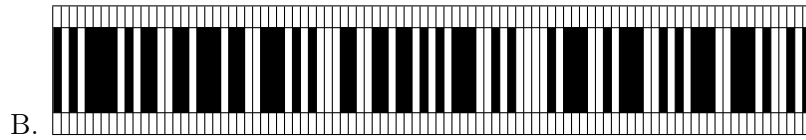
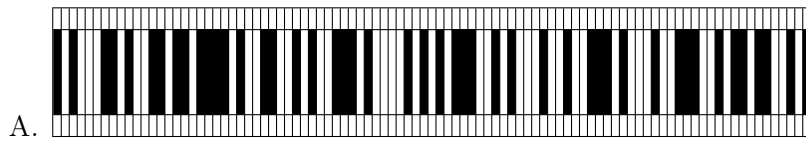
1. toaletni papir (Španija) je črtna koda E;
2. dimljeni losos (Irska), koda izdelka = 02661, kontrolna vsota = ?;
3. *Izgubljeni simbol* (knjiga z ISBN številko);
4. svinjski zrezek (pakirano v trgovini), cena = 4 evre in 16 centov;
5. metla brez ročaja (od kod?), cela koda = 4-023103-075702;
6. margarina z nizko vsebnostjo holesterola (Finska);
7. zarebrnica (pakirano v trgovini), cena = ?;
8. *Korsordboken* (ugankarska revija, Švedska), cela koda = ?;
9. *Mots Codés* (ugankarska revija, Francija).

(b) Nariši (izmišljeno) črtno kodo 1-453927-348790 v mrežo, ki jo najdeš na enem izmed svojih listov. Del mreže je že izpolnjen za pomoč.

(c) Spodnja črtna koda je iz *Dagbladet*, časopisa iz Norveške. Napiši celo kodo. Kaj je sistemska številka oziroma koda države za Norveško?

—Hugh Dobbs

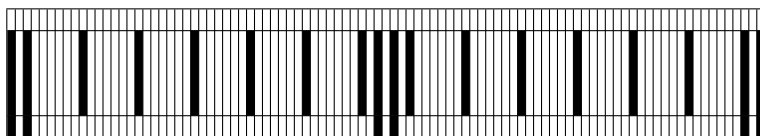
Ime:

Številko sedeža:

Naloga št. 5

List št. _____

(b)

Če potrebuješ novo kopijo tega lista, se obrni na nadzornika.